

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**Економічна активність населення
Чернівецької області у 2017 році**

Статистичний збірник

**Чернівці
2018**

**Державна служба статистики
Головне управління статистики у Чернівецькій області
Управління аналізу статистичних даних
Відділ аналізу даних демографічної та соціальної статистики**

**За редакцією Т.Г.Сарчинської
Відповідальні за випуск: Г.І.Петрова
М.В.Коропотницька
Г.В. Брухович**

У збірнику наведено детальні статистичні дані, що характеризують стан економічної активності, зайнятості та безробіття населення віком від 15–70 років по Чернівецькій області та регіонах України. Вказані дані підготовлено за результатами вибіркового обстеження населення з питань економічної активності. Збірник підготовлений відділом аналізу даних демографічної та соціальної статистики за участю відділу обробки даних демографічної статистики та використані матеріали Чернівецького обласного центру зайнятості.

**Головне управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса: 58018, м.Чернівці, вул. Головна, 249-А
- телефони: 55-09-42, 58-15-05.
- факс: 58-19-33
- електронна пошта: gus@cv.ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: www.cv.ukrstat.gov.ua

**Розповсюдження статистичних видань
Головного управління статистики
у Чернівецькій області**

- адреса 58018, м.Чернівці, вул. Головна,249-А, кімн.401
- телефони: 58-14-78

ПЕРЕДМОВА

У збірнику наведено інформацію щодо робочої сили та її характеристик на ринку праці Буковини у 2017 році.

Показники економічної активності, зайнятості та безробіття, отримані на підставі матеріалів вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності.

Інформація систематизована за тематикою по відповідних 8 розділах збірника.

У розділах 1–4 надається інформація щодо економічно активного, зайнятого, безробітного населення, визначеного за методологією Міжнародної Організації Праці (МОП).

У розділі 5 наведено основні показники економічної активності населення у динаміці за 2010–2017 роки.

У розділі 6 представлено інформацію щодо основних показників зареєстрованого ринку праці (зареєстроване безробіття, кількість вакансій за основними характеристиками тощо).

У розділі 7 містяться показники кількості населення області.

Розділ 8 містить порівняння показників зайнятості, безробіття (за методологією МОП) по Україні з країнами Європейського Союзу, а також з країнами СНД щодо показників зареєстрованого безробіття.

Публікація містить короткий аналітичний огляд стану ринку праці у 2017 році.

Окремі явища проілюстровані діаграмами, які надають уявлення щодо основних тенденцій на ринку праці Чернівецької області.

Сподіваємося, що збірник зацікавить фахівців органів законодавчої та виконавчої влади, профспілок, наукових установ і організацій, інших користувачів, які займаються питаннями розробки соціальної політики та проблемами ринку праці.

До уваги користувачів.

Показники вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності є оцінками, які дозволяють визначити ступінь надійності даних для їх використання.

Детальні методологічні пояснення щодо рівня надійності даних наведено у розділі "Методологічні пояснення щодо оцінки якості даних".

СКОРОЧЕННЯ У ЗБІРНИКУ

в.п.	– відсотковий пункт
грн	– гривня
р.	– рік
рр.	– років
тис.	– тисяча
тис.осіб	– тисяча осіб
шт	– штук

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ У ЗБІРНИКУ

Тире (–)	– явища не було;
Три крапки (...)	– відомості відсутні;
Дві крапки (:)	– дані не наведені через високий рівень коефіцієнта варіації;
0,0 (нуль)	– явище існувало, але у вимірах менших за ті, що можуть бути виражені використаними в таблиці цифровими розрядами;
Знак ікс (x)	– заповнення рубрики за характером явища не має сенсу;
“з них”	– означає, що наведені не всі доданки загальної суми;
“у тому числі”	– означає, що наведені всі доданки загальної суми.

ПРИМІТКИ

У деяких випадках незначні розбіжності між підсумком та сумою складових частин пояснюються округленням даних.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	3
СКОРОЧЕННЯ У ЗБІРНИКУ.....	4
УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ У ЗБІРНИКУ.....	4
ПРИМІТКИ.....	4
Методологічні та організаційні засади проведення вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності.....	10
Інструментарій та облікові ознаки обстеження.....	12
Основні методологічні визначення та поняття.....	13
Методологічні пояснення щодо оцінки якості даних.....	21
Оцінки надійності показника «Рівень економічної активності населення у віці 15–70 років за регіонами у 2017 році».....	23
Оцінки надійності показника «Рівень зайнятості населення у віці 15–70 років за регіонами у 2017 році».....	24
Оцінки надійності показника «Рівень безробіття населення (за методологією МОП) у віці 15–70 років за регіонами у 2017 році».....	25
Оцінки надійності показника «Рівень економічної неактивності населення у віці 15–70 років за регіонами у 2017 році».....	26
Статистично–аналітичний огляд стану ринку праці у 2017 році.....	27

Розділ І

Економічно активне населення

Таблиця 1.1	Економічна активність населення у віці 15–70 років за статтю та місцем проживання.....	37
Діаграма 1.2	Населення у віці 15–70 років за економічною активністю, статтю та місцем проживання у 2017р.....	37
Діаграма 1.3	Рівень економічної активності, зайнятості та безробіття населення віком 15–70 років у 2017р.....	37
Таблиця 1.4	Економічна активність населення працездатного віку за статтю та місцем проживання.....	38
Діаграма 1.5	Населення працездатного віку за економічною активністю, статтю та місцем проживання у 2017р.....	38
Діаграма 1.6	Рівні економічної активності, зайнятості та безробіття населення працездатного віку у 2017р.....	38
Таблиця 1.7	Економічна активність населення за статтю, місцем проживання та віковими групами.....	39
Таблиця 1.8	Рівень економічної активності населення за статтю, місцем проживання та віковими групами.....	39

Таблиця 1.9	Економічна активність населення за статтю, місцем проживання та рівнем освіти.....	40
Діаграма 1.10	Рівень економічної активності населення за рівнем освіти.....	40
Таблиця 1.11	Економічна активність населення за регіонами у 2017 році.....	41
Діаграма 1.12	Рівень економічної активності населення за регіонами у 2017 році.....	42

Розділ II *Зайняте населення*

Таблиця 2.1	Зайняте населення за статтю, місцем проживання та віковими групами.....	45
Діаграма 2.2	Рівень зайнятості населення у віці 15–70 років за статтю та місцем проживання.....	46
Діаграма 2.3	Рівень зайнятості населення працездатного віку за статтю та місцем проживання.....	46
Таблиця 2.4	Зайняте населення у віці 15–70 років за статтю, місцем проживання та рівнем освіти.....	47
Діаграма 2.5	Рівень зайнятості населення у віці 15–70 років за рівнем освіти.....	47
Таблиця 2.6	Зайняте населення за видами економічної діяльності....	48
Діаграма 2.7	Рівень зайнятості населення у віці 15–70 років за регіонами у 2017 році.....	49

Розділ III *Безробітне населення*

Таблиця 3.1	Безробітне населення за статтю, місцем проживання та віковими групами.....	51
Діаграма 3.2	Рівень безробіття населення за віковими групами.....	52
Діаграма 3.3	Рівень безробіття населення за статтю, місцем проживання та віковими групами у 2017 році.....	52
Таблиця 3.4	Безробітне населення у віці 15–70 років за статтю, місцем проживання та рівнем освіти.....	53
Діаграма 3.5	Безробітне населення у віці 15–70 років за рівнем освіти.....	53
Таблиця 3.6	Безробітне населення у віці 15–70 років за статтю, місцем проживання та причинами незайнятості.....	54
Діаграма 3.7	Структура безробітного населення за причинами незайнятості у 2017р.....	54

Таблиця 3.8	Безробітне населення за статтю, місцем проживання та тривалістю пошуку роботи	55
Діаграма 3.9	Безробітне населення у віці 15–70 років за тривалістю пошуку роботи.....	55
Діаграма 3.10	Рівень безробіття населення у віці 15–70 років за регіонами.....	56

Розділ IV *Економічно неактивне населення*

Таблиця 4.1	Економічно неактивне населення за статтю, місцем проживання та віковими групами	58
Діаграма 4.2	Рівень економічно неактивного населення у віці 15–70 років за статтю, місцем проживання та віковими групами у 2017 році.....	58
Таблиця 4.3	Економічно неактивне населення за статтю, місцем проживання та причинами неактивності	59
Діаграма 4.4	Економічно неактивне населення у віці 15–70 років за соціальними групами.....	59
Таблиця 4.5	Економічно неактивне населення за віковими групами та причинами неактивності.....	60
Діаграма 4.6	Рівень економічної неактивності населення за віковими групами.....	60
Таблиця 4.7	Економічно неактивне населення за рівнем освіти та причинами неактивності	61
Діаграма 4.8	Рівень економічної неактивності населення за рівнем освіти.....	61
Таблиця 4.9	Населення у віці 15–70 років за причинами економічної неактивності за регіонами у 2017 році.....	62

Розділ V *Основні показники економічної активності населення за 2010–2017 роки*

Таблиця 5.1	Економічна активність населення за статтю та місцем проживання.....	64
Таблиця 5.2	Кількість економічно активного населення за віковими групами.....	66
Таблиця 5.3	Рівень економічної активності населення за віковими групами.....	66
Таблиця 5.4	Кількість економічно активного населення за рівнем освіти.....	67
Таблиця 5.5	Рівень економічної активності населення за рівнем освіти.....	67

Таблиця 5.6	Населення за причинами економічної неактивності.....	68
Діаграма 5.7	Рівень економічної неактивності, зайнятості та безробіття населення.....	68

Розділ VI *Зареєстрований ринок праці*

Таблиця 6.1	Кількість зареєстрованих безробітних та кількість вакансій за видами економічної діяльності у 2017 році..	70
Таблиця 6.2	Кількість зареєстрованих безробітних та кількість вакансій за професійними групами.....	71
Таблиця 6.3	Кількість зареєстрованих безробітних та кількість вакансій по містах та районах у 2017 році.....	72
Діаграма 6.4	Темпи зростання (зниження) кількості вакансій.....	73
Таблиця 6.5	Кількість вакансій за регіонами.....	74
Таблиця 6.6	Навантаження незайнятого (безробітного) населення на одну вакансію за регіонами.....	75
Таблиця 6.7	Зареєстроване безробіття за статтю, місцем проживання та районами області.....	76
Діаграма 6.8	Зареєстровані безробітні за освітою.....	77
Діаграма 6.9	Основні причини незайнятості серед зареєстрованих безробітних, які не працювали до 1 року на кінець 2017 року (у відсотках).....	77
Діаграма 6.10	Зареєстровані безробітні за віковими групами по містах та районах на кінець 2017 року.....	78
Діаграма 6.11	Зареєстровані безробітні за статтю та віковими групами на кінець 2017 року.....	78
Таблиця 6.12	Тривалість зареєстрованого безробіття.....	79
Діаграма 6.13	Допомога по безробіттю та заробітна плата у грудні 2000–2017 років.....	79
Таблиця 6.14	Кількість зареєстрованих безробітних, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, за регіонами...	80
Таблиця 6.15	Рівень зареєстрованого безробіття за регіонами.....	81

Розділ VII *Населення*

Таблиця 7.1	Середньорічна кількість населення області за статтю та місцем проживання.....	83
Діаграма 7.2	Середньорічна кількість населення Чернівецької області за 2017 рік.....	83

Таблиця 7.3	Середньорічна кількість населення працездатного віку за статтю та місцем проживання у 2017 році.....	84
Діаграма 7.4	Середньорічна кількість населення працездатного віку.....	84

Розділ VIII

Міжнародні співставлення

Таблиця 8.1	Рівень зайнятості населення в Україні та країнах Європейського Союзу.....	87
Діаграма 8.2	Рівень зайнятості населення в Україні та країнах Європейського Союзу у 2017 році.....	88
Таблиця 8.3	Рівень зайнятості населення у віці 15–24 років в Україні та країнах Європейського Союзу.....	89
Діаграма 8.4	Рівень зайнятості населення у віці 15–24 років в Україні та країнах Європейського Союзу у 2017 році....	90
Таблиця 8.5	Рівень безробіття населення (за методологією МОП) в Україні та країнах Європейського Союзу.....	91
Діаграма 8.6	Рівень безробіття населення (за методологією МОП) в Україні та країнах Європейського Союзу у 2017 році....	92
Таблиця 8.7	Рівень безробіття населення у віці 15–24 років в Україні та країнах Європейського Союзу	93
Діаграма 8.8	Рівень безробіття населення у віці 15–24 років в Україні та країнах Європейського Союзу у 2017 році.....	94

Методологічні та організаційні засади проведення вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності

Метою проведення вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності (далі – обстеження ЕАН) є отримання даних про склад та структуру робочої сили, вимірювання обсягів зайнятості та напрямів діяльності населення, а також визначення реального рівня безробіття.

У 1995–1998 роках обстеження проводилося раз на рік, 1999–2003 роках – щоквартально, в останньому місяці кожного кварталу, а з січня 2004 року впроваджене в практику постійної роботи органів державної статистики з щомісячною періодичністю.

Базою проведення обстежень ЕАН виступає сукупність домогосподарств, відібраних на науково обґрунтованих засадах. Щомісячний обсяг вибіркової сукупності домогосподарств формується з урахуванням схеми ротації, за якою кожне відібране домогосподарство опитується 6 разів: 3 місяці поспіль опитування – перерва у 9 місяців – опитування 3 місяці поспіль. Обсяг щомісячної вибіркової сукупності домогосподарств становить 390 домогосподарств.

З метою розповсюдження вибірових даних на генеральну сукупність при побудові системи статистичних ваг були використані дані демографічної статистики станом на 01.01.2017 року щодо кількості постійного населення віком 15–70 років.

Місце проведення обстеження.

Обстеження ЕАН проводиться за місцем постійного проживання населення спеціально підготовленими працівниками (фахівцями з інтерв'ювання) шляхом безпосереднього опитування (на добровільних засадах), осіб віком 15–70 років (включно), які проживають у відібраних домогосподарствах.

До домашнього господарства відносяться всі особи, які разом проживають та ведуть спільне господарство.

Період проведення опитування населення здійснюється щомісячно впродовж 15 календарних днів та розпочинається з тижня, який є наступним після звітнього періоду.

Звітний період – обстежуваний тиждень (з понеділка по неділю), що включає 15 число місяця.

Обстеженню підлягають – члени одного домогосподарства у віці 15–70 років (включно), які постійно проживають у цьому домашньому господарстві (незалежно від наявності реєстрації та її характеру).

Обстеженню не підлягають домогосподарства:

– які територіально розташовані в зоні відчуження (І зона) та зоні безумовного (обов'язкового) відселення (ІІ зона) радіаційного забруднення внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС; з 2014 року – на тимчасово–окупованій території Автономної Республіки Крим та м.Севастополя, а з 2015 року – в частині тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях;

– у яких усі особи молодші 15 або старші 70 років.

Особи, які належать до нижче зазначених категорій:

– студенти та учні (денної форми навчання) усіх типів навчальних закладів, які виїхали та тимчасово проживають в іншій місцевості і підлягають опитуванню за місцем їх навчання;

– особи, які перебувають на військовій строковій службі (уключаючи осіб, які служать за контрактом) та особи, які перебувають в інституційних закладах (казармах, місцях позбавлення волі, закритих лікувальних закладах тощо);

– особи, які в період відвідування домогосподарства були тимчасово відсутні та їхнього повернення не очікується впродовж наступних 12 місяців.

Інструментарій та облікові ознаки обстеження

Щомісячне опитування населення проводиться при допомозі запитальників за формами, затвердженими наказом Держкомстату від 30.08.2013 року №263:

- форма №1-ЕАН “Анкета вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності”;
- форма № 2-ЕАН “Анкета домашнього господарства”.

Зміст запитань у вказаних формах розроблявся у відповідності до рекомендацій Статистичного бюро Міжнародної Організації Праці (МОП).

В анкеті за формою № 1-ЕАН містяться наступні основні облікові ознаки, за якими отримується інформація про:

- наявність роботи (заняття) оплачуваної або безкоштовної, на сімейному підприємстві чи в бізнесі, в особистому селянському господарстві, надання послуг з метою обміну на товари (послуги);
- наявність місця роботи, де респонденти тимчасово не працювали;
- характеристики основної роботи (заняття): за видом економічної діяльності, формою господарювання, професією (спеціальністю), статусом зайнятості, тривалістю робочого тижня, причинами роботи неповний робочий день (тиждень), причинами та тривалістю тимчасової відсутності на роботі;
- причини та тривалість незайнятості;
- наявність реєстрації в державній службі зайнятості;
- пошук роботи незайнятими особами, його тривалість та готовність приступити до роботи;
- відомості щодо останнього місця роботи за видом економічної діяльності, професією (спеціальністю).

На основі відповідей на запитання форми №1-ЕАН та відповідно до правил пріоритетності респонденти класифікуються як зайняті, безробітні або економічно неактивні.

На базі запитань анкети за формою №2-ЕАН отримується наступна інформація:

- ✓ відомості про кількість осіб, які проживають у домогосподарстві та підлягають опитуванню;
- ✓ загальні відомості про респондентів: стать, вік, сімейний стан, родинні стосунки, громадянство, рівень освіти, наявність професійної освіти, форма навчання у закладі освіти, одержання пенсії;
- ✓ причини змін у складі домогосподарства;
- ✓ участь членів домогосподарства в обстеженні.

Основні методологічні визначення та поняття

Основні визначення та поняття щодо економічної активності населення розроблені за стандартами та рекомендаціями МОП з урахуванням національних особливостей законодавчої та нормативної бази.

За результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності все населення області у віці 15–70 років розподіляється на три взаємовиключні та вичерпні категорії: зайняті, безробітні, економічно неактивні (поза робочою силою).

Економічно активне населення (робоча сила) – це населення обох статей віком 15–70 років, яке впродовж обстежуваного тижня забезпечували пропозицію робочої сили на ринку праці. Зайняті та безробітні в сумі складають робочу силу.

До складу економічно активного населення (робочої сили) входять тільки ті особи, які займались економічною діяльністю, або шукали роботу і були готові приступити до неї, тобто класифікуються як «зайняті» або «безробітні» (у визначенні МОП). Відповідно до правил пріоритетності зайнятості надається перевага перед безробіттям, а безробіттю – перед відсутністю економічної активності.

Рівень економічної активності (PEa) – визначається як відношення (у відсотках) кількості економічно активного населення віком 15–70 років до усього населення зазначеного віку чи населення відповідної соціально-демографічної групи.

$$PEa = Ea/H * 100\%$$

де Ea – кількість економічно активного населення;

H – загальна кількість населення.

Зайнятими вважають осіб віком 15–70 років, які:

а) працювали впродовж обстежуваного тижня хоча б 1 годину:

- за наймом за винагороду в грошовому чи натуральному вигляді, індивідуально (самостійно), в окремих громадян або на власному (сімейному) підприємстві;
- працювали безкоштовно на підприємстві, у власній справі, що належить будь-кому з членів домогосподарства, або в особистому селянському господарстві з метою реалізації продукції, виробленої внаслідок цієї діяльності;

б) були тимчасово відсутні на роботі, тобто формально мали робоче місце, власне підприємство (справу), але не працювали впродовж обстежуваного періоду з певних причин.

Зайнятість означає не тільки роботу за заробітну плату (за наймом), але також і зароби одержання прибутку чи сімейного доходу на власному підприємстві, включаючи виробництво в особистому селянському господарстві, з метою ринкової реалізації виробленої продукції.

До складу зайнятого населення не включаються особи, які виконують неоплачувану громадську чи добровільну роботу, та особи, які виконують тільки домашні обов'язки. Громадська добровільна діяльність не є економічним видом діяльності і має три визначальні риси: а) не повинна оплачуватись; б) виконується за власним бажанням, без примусу, на відміну, наприклад, від строкової військової служби; в) виконується для організації, громади чи особи, з якою відсутні родинні зв'язки, поза власним домашнім господарством.

Рівень зайнятості (Pz) – розраховується як відношення (у відсотках) кількості зайнятого населення віком 15–70 років до всього населення зазначеного віку чи населення відповідної соціально-демографічної групи.

Рівень зайнятості визначається за формулою:

$$Pz = Z/H * 100,$$

де Z – кількість зайнятого населення;

H – загальна кількість населення.

Розподіл зайнятого населення за видами економічної діяльності здійснюється на базі Класифікації видів економічної діяльності

ДК 009:2010 (КВЕД – 2010), яка гармонізована з Класифікацією видів економічної діяльності Європейського Союзу (NACE Rev.2 – 2006).

Зазначений розподіл здійснюється на основі комплексної оцінки шляхом інтеграції даних вибіркового обстеження населення, державних статистичних спостережень підприємств, установ, організацій та адміністративної звітності.

Основна робота (заняття) – робота, яку респондент виконував на обстежуваному тижні і вважає для себе основною, внаслідок отримання від неї більшого доходу чи заробітку (незалежно від її характеру: постійна, на певний строк, одноразова), або через більшу тривалість робочого часу.

Кількість найманих працівників підприємств, установ, організацій охоплює зайнятих, які за місцем роботи уклали трудовий договір (контракт, договір цивільно-правового характеру) на постійній або тимчасовій основі. До цієї категорії віднесені працівники суб'єктів підприємницької діяльності, бюджетних і фінансових установ та громадських організацій, а також кадрові військовослужбовці (крім строкової служби), особи рядового та начальницького складу правоохоронних органів.

Найманих працівників враховують за місцем прикладання їх праці, тобто за місцем знаходження підприємства або його структурного підрозділу, що класифікуються за відповідними видами економічної діяльності.

Неформальна зайнятість охоплює неформальні робочі місця на підприємствах як формального, так і неформального секторів. Керівні принципи щодо статистичного визначення неформальної зайнятості були прийняті на 17-й Міжнародній конференції статистиків праці у 2003 році. З урахуванням положень цього документа, а також відповідно до Методологічних положень щодо визначення неформальної зайнятості населення, затверджених наказом Держстату від 23.01.2013 №16, до неформально зайнятих належать такі категорії зайнятого населення:

- зайняті на підприємствах неформального сектора (неzareєстровані самозайняті, роботодавці та їх наймані працівники, безкоштовно працюючі члени сім'ї тощо);

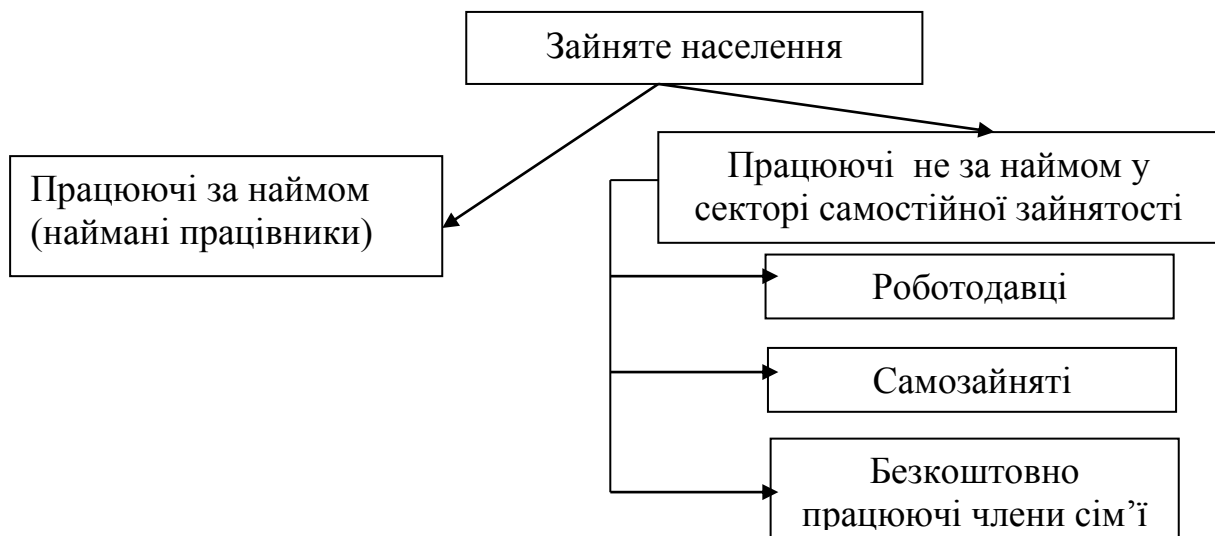
- безкоштовно працюючі члени сім'ї на підприємствах формального сектору;

- наймані працівники, які працюють на неформальних робочих місцях формального сектору (особи, які працювали за усною домовленістю або не мали будь-яких соціальних гарантій, зокрема: за них не сплачувався

єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; не мали щорічної відпустки; оплачуваного лікарняного).

Статуси зайнятості визначаються на основі класифікації, розробленої відповідно до рекомендацій 15-ої Міжнародної конференції статистиків праці від 28 січня 1993 року.

В основу класифікації покладено наступний категоріальний розподіл зайнятого населення:

Працюючі за наймом (наймані працівники) – особи, які уклали письмовий (або усний) трудовий договір (контракт) з адміністрацією підприємства, установи, організації, фізичною особою про умови та оплату трудової діяльності.

Працюючі не за наймом – особи, які, на відміну від найманих працівників, самостійно здійснюють свою трудову діяльність на базі організації та ведення господарської діяльності фізичної або юридичної особи, відповідають за результативність та ефективність цієї діяльності, а також за виконання зобов'язань по відношенню до інших осіб, зокрема, щодо виконання умов трудових договорів з найманими працівниками, тощо. До таких осіб відносяться:

- роботодавці;
- самозайняті;
- безкоштовно працюючі члени сім'ї.

Роботодавці – особи, які працюють самостійно або з одним, або з декількома діловими партнерами на власному підприємстві (у власній справі) і в цій якості наймають на постійній основі для роботи на своєму підприємстві найманих працівників.

Самозайняті – особи, зайняті індивідуальною/самостійною трудовою діяльністю, яку здійснюють самостійно, тобто без залучення постійних найманих працівників.

Безкоштовно працюючі члени сім'ї – особи, які працюють без оплати на сімейному підприємстві, що очолює родич (у випадку, якщо ця діяльність відноситься до економічної).

Тимчасово відсутні на роботі – особи, які мають роботу або заняття (крім зайнятих в особистих селянських господарствах), але на обстежуваному тижні не працювали з нижче зазначених причин:

- ✓ щорічна відпустка;
- ✓ відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами та для догляду за дитиною до досягнення нею віку згідно з чинним законодавством;
- ✓ відпустка без збереження заробітної плати (на період припинення виконання робіт);
- ✓ тимчасова непрацездатність (хвороба, травма), догляд за хворим;
- ✓ сезонний характер роботи;
- ✓ вихідні дні згідно графіку роботи;
- ✓ інші причини.

Безробітні (за методологією МОП) – особи у віці 15–70 років (зареєстровані та незареєстровані в державній службі зайнятості), які одночасно відповідають трьом основним умовам:

- а) не мали роботи (прибуткового заняття);
- б) активно шукали роботу або намагались організувати власну справу впродовж останніх 4-х тижнів, що передували опитуванню, тобто робили конкретні кроки протягом названого періоду з метою знайти оплачувану роботу за наймом чи на власному підприємстві;
- в) були готові приступити до роботи впродовж двох найближчих тижнів, тобто почати працювати за наймом або на власному підприємстві з метою отримання оплати або доходу;

До категорії безробітних відносяться також особи, які приступають до роботи протягом найближчих двох тижнів; знайшли роботу, чекають відповіді тощо.

Рівень безробіття (за методологією МОП) (Рб) – розраховується як відношення (у відсотках) кількості безробітних певної вікової групи до

економічно активного населення (робочої сили) відповідного віку або відповідної соціально-демографічної групи.

$$Pb = B/Ea * 100\% = (B/(З+B)) * 100\% ,$$

де B – кількість безробітних;

Ea – кількість економічно активного населення

Економічно неактивне населення (особи, які не входять до складу робочої сили) – особи віком 15-70 років, які впродовж обстежуваного тижня не відносилися ні до занятого, ні до безробітного населення.

Ця категорія за рівнем зв'язку з ринком праці може бути класифікована так:

- шукають роботу, але не готові приступити до неї впродовж найближчих двох тижнів (через непрацездатність, через навчання (учні, студенти), через виконання домашніх обов'язків, інше);

- бажають працювати та готові приступити до роботи, але не шукають роботу (наприклад, особи, які зневірилися у пошуках роботи; не знали, де і як шукати роботу; вважали, що для них немає підходящого місця роботи тощо);

- не бажають працювати, тому що не мають необхідності.

Зневірені – це особи, які не мали роботи, були готові приступити до неї, але впродовж останнього місяця припинили активні пошуки роботи, тому що вичерпали всі можливості для її пошуку.

Особи працездатного віку – в рамках вибіркового обстеження ЕАН до 2012 року віднесені жінки у віці 15–54 років та чоловіки віком 15–59 років. Відповідно до Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» до населення працездатного віку, починаючи з 2012 року, включено жінок віком 55 років, з 2013 року – жінок віком 56 років, з 2014 року – жінок віком 57 років, з 2015 року – жінок віком 58 років, з 2016 року – жінок віком 59 років.

Зареєстровані безробітні згідно з чинним законодавством – це особи працездатного віку, які зареєстровані у територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції як безробітні і готові та здатні приступити до роботи.

Безробітними також визнають осіб з інвалідністю, які не досягли пенсійного віку, та отримують пенсію по інвалідності або соціальну допомогу згідно чинного законодавства, а також осіб молодше 16-річного

віку, які працювали та були звільнені у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці.

Рівень зареєстрованого безробіття визначається як відношення (у відсотках) кількості безробітних, зареєстрованих у державній службі зайнятості, до середньорічної кількості населення працездатного віку.

З метою здійснення порівнянь з даними вибіркового обстеження населення з питань економічної активності, проводиться розрахунок середньої за рік кількості зареєстрованих безробітних. Відповідний показник рівня зареєстрованого безробіття розраховується по відношенню до економічно активного населення працездатного віку за відповідний період.

Кількість вакансій – кількість вакансій, про які повідомили роботодавці (підприємства, установи, організації та фізичні особи-підприємці) державну службу зайнятості.

Навантаження зареєстрованих безробітних на одну вакансію розраховують як відношення кількості зареєстрованих безробітних до кількості вакансій, заявлених роботодавцями до державної служби зайнятості.

Розподіл населення за рівнем освіти здійснюється на основі положень Переліку гармонізованих показників та уніфікованих ознак для обов'язкового включення до програм вибіркового обстеження та переписів населення, затвердженого наказом Держкомстату від 01.08.2003 року №246. Перелік рівнів освіти та критерії визначення кожного рівня освіти наведені нижче.

Повна вища – закінчили академію, університет, інститут, консерваторію, духовну академію чи інші прирівнені до них вищі навчальні заклади, які надають освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста або магістра.

Базова вища – закінчили коледж або продовжують навчатися в академії, університеті, інституті, консерваторії, інших прирівняних до них вищих навчальних закладах, і здобули освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра (після 1996 року).

Неповна вища – закінчили коледж, технікум, духовну семінарію, училище (медичне, педагогічне, художнє, житлово-комунального господарства, хореографічне, естрадно-циркове, музичне, училище культури, водного транспорту; училище системи

Міністерства внутрішніх справ та Міноборони України), інші прирівняні до них навчальні заклади першого рівня акредитації або продовжує навчатися у вищих навчальних закладах, і здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста; до 1996 року провчилися у вищих навчальних закладах половину чи більше загального строку, але не закінчили навчання.

Професійно-технічна – закінчили у будь-якому році професійно-технічний навчальний заклад: середнє або інше професійно-технічне училище, ремісничє училище, галузеве професійне училище (ГПУ), школу фабрично-заводського навчання (ФЗН) або фабрично-заводського учнівства (ФЗУ), технічне училище (ТУ), професійно-художнє училище тощо, який дає кваліфікаційний рівень кваліфікований робітник з набутої професії відповідного розряду (категорії).

Повна загальна середня – закінчили одинадцятирічну (дванадцятирічну) чи десятирічну загальну середню школу (в тому числі вечірню), гімназію, ліцей; закінчили училище, комерційне училище або іншу середню загальноосвітню школу.

Базова загальна середня – закінчили основну школу: неповну середню школу в будь-якому році, семирічну школу або 7 класів у 1961 році і раніше; восьмирічну школу або 8 класів середньої школи у 1962–1989 роках; основну загально-освітню школу у 1990 році і пізніше; навчаєтесь у 10–11(12) класах; навчаєтесь у професійно-технічному закладі (крім осіб з повною загальною середньою освітою); вибули з 8 класу в 1960/61 навчальному році і раніше; вибули з 10-12 класів; вибули з професійно-технічного закладу (крім осіб з повною загальною середньою освітою).

Початкова загальна – закінчили початкову школу: закінчили початкову школу або три класи у 1972 році; закінчили 4–6 класів у будь-якому році; закінчили 7 класів у 1962 році і пізніше; закінчили 8 класів у 1990 році і пізніше; навчаєтесь в 5–9 класах; вибули з 4-го класу у 1972/73-1988/89 навчальних роках; вибули з 5-7 класів у будь-якому році; вибули з 8-го класу в 1961/62 навчальному році і пізніше; вибули з 9-го класу в 1989/90 навчальному році і пізніше.

Не має освіти – не мали ніякої освіти.

Неписьменний – не вміли ні писати, ні читати.

Методологічні пояснення щодо оцінки якості даних

Для оцінки якості показників, побудованих на основі обстеження ЕАН, застосовується показник величини похибки вибірки. Вона визначає межі довірчих інтервалів можливих значень показника за даними вибіркового обстеження. Оцінка показника, для якого величина похибки вибірки є значною у порівнянні з величиною самої оцінки, не може бути використана при аналізі результатів обстеження.

Похибка вибірки (SE) розраховується як стандартна похибка за формулою:

$$SE = \sqrt{\frac{\sigma^2}{n}},$$

де σ^2 – дисперсія, яка характеризує варіацію значень показника по одиницях вибірки;

n – об'єм вибірки.

Величини σ^2 розраховується за формулою для вибірки зі складним дизайном:

$$\sigma^2 = deff \times \frac{\sum_{i=1}^{i=1} (y_i - \bar{y})^2}{n},$$

де y_i – значення ознаки для i – го домогосподарства;

\bar{y} – середнє значення ознаки для вибіркової сукупності;

$deff$ – параметр, який відображає вплив дизайну вибірки на величину дисперсії ознак (дизайн-ефект).

Для визначення дисперсій, стандартних похибок та величини дизайн-ефекту для вибірок зі складним дизайном використовуються спеціалізовані розрахункові методи.

Якість даних вибірових обстежень характеризують гранична похибка вибірки LSE та коефіцієнт варіації CV .

Величина граничної похибки вибірки LSE визначає межі довірчого інтервалу для оцінки показника та розраховується за формулою:

$$LSE = t \cdot SE,$$

де t – довірче число, визначає співвідношення граничної та стандартної похибки при даній ймовірності (p – ймовірність того, що похибка вибірки для оцінки показника не перевищить величину LSE).

Гранична похибка вибірки використовується для побудови довірчих границь оцінок (границь довірчих інтервалів). Наприклад,

$$\bar{y}_L = \bar{y} - LSE;$$

$$\bar{y}_R = \bar{y} + LSE,$$

де y_L – нижня довірна границя інтервальної оцінки середнього значення;

y_R – верхня довірна границя інтервальної оцінки середнього значення.

Коефіцієнт варіації CV розраховується за формулою:

$$CV = \frac{SE}{\bar{y}} \times 100(\%).$$

Коефіцієнт варіації використовується як показник придатності даних для аналізу. Так, якщо $CV \leq 5\%$, то оцінка вважається надійною; якщо $5\% < CV \leq 10\%$ – оцінка є придатною для кількісного аналізу, але її надійність недостатньо висока; якщо $10\% < CV \leq 25\%$ – оцінка придатна тільки для якісного аналізу і її слід використовувати обережно, якщо $25\% < CV \leq 50\%$ – оцінка вважається не надійною, якщо CV понад 50% – інформація не оприлюднюється через непридатність її до застосування.

Наведені у збірнику характеристики надійності даних розраховані для ймовірності $p=0,95$.

Оцінки надійності показника «Рівень економічної активності населення у віці 15–70 років» за регіонами у 2017 році

	Рівень економічної активності населення у віці 15–70 років, %	Стандартна похибка вибірки (SE), %	Гранична похибка вибірки (LSE), %	Коефіцієнт варіації (CV), %
Україна	62,0	0,5	0,9	0,8
Вінницька	61,9	1,7	3,4	2,8
Волинська	55,8	1,8	3,6	3,3
Дніпропетровська	63,4	1,6	3,2	2,6
Донецька	57,9	1,6	3,1	2,7
Житомирська	63,3	1,2	2,3	1,8
Закарпатська	60,1	3,2	6,2	5,3
Запорізька	61,8	1,4	2,7	2,3
Івано-Франківська	60,1	1,7	3,3	2,8
Київська	62,1	1,2	2,4	1,9
Кіровоградська	60,8	2,1	4,1	3,4
Луганська	65,6	1,9	3,7	2,9
Львівська	60,8	1,2	2,3	1,9
Миколаївська	63,3	1,8	3,6	2,9
Одеська	60,4	1,6	3,1	2,6
Полтавська	61,4	1,5	3,0	2,5
Рівненська	62,3	1,6	3,2	2,6
Сумська	63,1	1,0	2,0	1,6
Тернопільська	57,9	2,8	5,4	4,8
Харківська	64,5	1,6	3,1	2,5
Херсонська	63,1	1,5	2,9	2,3
Хмельницька	60,1	2,0	3,9	3,3
Черкаська	63,2	1,5	3,0	2,4
Чернівецька	61,8	2,2	4,2	3,5
Чернігівська	63,1	1,6	3,1	2,5
м. Київ	66,4	3,0	5,9	4,5

**Оцінки надійності показника «Рівень зайнятості населення
у віці 15–70 років» за регіонами у 2017 році**

	Рівень зайнятості населення у віці 15–70 років, %	Стандартна похибка вибірки (SE), %	Гранична похибка вибірки (LSE), %	Коефіцієнт варіації (CV), %
Україна	56,1	0,4	0,8	0,8
Вінницька	55,3	1,6	3,1	2,8
Волинська	48,8	1,4	2,8	2,9
Дніпропетровська	58,0	1,4	2,8	2,4
Донецька	49,4	1,8	3,5	3,6
Житомирська	56,4	1,1	2,2	2,0
Закарпатська	53,8	4,8	9,5	9,0
Запорізька	55,2	1,3	2,6	2,4
Івано-Франківська	55,0	1,6	3,2	2,9
Київська	58,0	1,6	3,1	2,7
Кіровоградська	53,3	2,2	4,2	4,1
Луганська	54,7	1,5	3,0	2,8
Львівська	56,2	1,1	2,1	1,9
Миколаївська	56,8	2,1	4,1	3,7
Одеська	56,1	1,5	2,9	2,6
Полтавська	54,0	1,5	3,0	2,8
Рівненська	55,1	1,7	3,3	3,0
Сумська	57,4	0,9	1,9	1,6
Тернопільська	51,0	2,0	4,0	4,0
Харківська	60,6	1,8	3,5	3,0
Херсонська	56,2	1,1	2,1	1,9
Хмельницька	54,7	2,1	4,2	3,9
Черкаська	56,7	1,6	3,1	2,8
Чернівецька	56,6	2,5	5,0	4,5
Чернігівська	56,1	1,8	3,5	3,2
м. Київ	61,8	2,8	5,5	4,5

**Оцінки надійності показника «Рівень безробіття населення
(за методологією МОП) у віці 15–70 років» за регіонами у 2017 році**

	Рівень безробіття населення у віці 15–70 років, %	Стандартна похибка вибірки (SE), %	Гранична похибка вибірки (LSE), %	Коефіцієнт варіації (CV), %
Україна	9,5	0,3	0,6	3,2
Вінницька	10,7	1,7	3,4	16,3
Волинська	12,5	1,7	3,3	13,4
Дніпропетровська	8,5	1,0	2,0	12,1
Донецька	14,6	1,5	3,0	10,5
Житомирська	10,8	1,0	1,9	8,9
Закарпатська	10,5	3,1	6,1	29,7
Запорізька	10,7	1,0	2,0	9,6
Івано-Франківська	8,5	1,3	2,5	14,8
Київська	6,5	1,4	2,8	22,1
Кіровоградська	12,2	1,8	3,5	14,8
Луганська	16,6	1,1	2,2	6,6
Львівська	7,5	1,3	2,5	17,1
Миколаївська	10,3	1,4	2,7	13,2
Одеська	7,3	1,4	2,7	19,2
Полтавська	12,0	2,0	4,0	17,0
Рівненська	11,6	3,0	5,9	26,0
Сумська	9,1	1,4	2,7	14,9
Тернопільська	11,9	2,4	4,7	20,0
Харківська	6,1	1,8	3,6	30,3
Херсонська	11,1	2,0	3,9	17,8
Хмельницька	8,9	1,5	3,0	17,0
Черкаська	10,2	2,4	4,7	23,5
Чернівецька	8,4	2,4	4,7	28,8
Чернігівська	11,2	1,4	2,8	12,8
м. Київ	6,9	0,7	1,4	10,7

Оцінки надійності показника «Рівень економічної неактивності населення у віці 15–70 років» за регіонами у 2017 році

	Рівень економічної неактивності населення у віці 15–70 років, %	Стандартна похибка вибірки (SE), %	Гранична похибка вибірки (LSE), %	Коефіцієнт варіації (CV), %
Україна	38,0	0,5	0,9	1,2
Вінницька	38,1	1,7	3,4	4,5
Волинська	44,2	1,8	3,6	4,1
Дніпропетровська	36,6	1,6	3,2	4,4
Донецька	42,1	1,6	3,1	3,7
Житомирська	36,7	1,2	2,3	3,1
Закарпатська	39,9	3,2	6,2	7,9
Запорізька	38,2	1,4	2,7	3,7
Івано-Франківська	39,9	1,7	3,3	4,2
Київська	37,9	1,2	2,4	3,2
Кіровоградська	39,2	2,1	4,1	5,3
Луганська	34,4	1,9	3,7	5,5
Львівська	39,2	1,2	2,3	3,0
Миколаївська	36,7	1,8	3,6	5,0
Одеська	39,6	1,6	3,1	4,0
Полтавська	38,6	1,5	3,0	3,9
Рівненська	37,7	1,6	3,2	4,3
Сумська	36,9	1,0	2,0	2,7
Тернопільська	42,1	2,8	5,4	6,6
Харківська	35,5	1,6	3,1	4,5
Херсонська	36,9	1,5	2,9	4,0
Хмельницька	39,9	2,0	3,9	5,0
Черкаська	36,8	1,5	3,0	4,1
Чернівецька	38,2	2,2	4,2	5,6
Чернігівська	36,9	1,6	3,1	4,3
м. Київ	33,6	3,0	5,9	9,0

